

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA DECEV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 7365/05)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

24 februarie 2009

DEFINITIVĂ
24/05/2009

Această hotărîre poate fi supusă unei revizuii editoriale.

În cauza Decev c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), statuînd într-o Cameră compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefierul Secțiunii*,

Deliberînd cu ușile închise la 3 februarie 2009,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (no. 7365/05) înaintată contra Republicii Moldova la Curte, potrivit articolului 34 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (“Convenția”), de către cetățeanul moldovean, dl Leonid Decev (“reclamantul”), la 4 februarie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de dl Ștefan Urîtu, avocat care activează în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl. V. Grosu.

3. La 20 noiembrie 2007, Președintele în exercițiu al Secțiunii a Patra a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea fondului cererii odată cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

4. Reclamantul s-a născut în 1950 și locuiește în Comrat.

5. La 29 noiembrie 2006, în timpul unei conferințe de presă, Guvernatorul Găgăuziei, o regiune din Moldova, dl G.T., a făcut o declarație pe care reclamantul a considerat-o defăimătoare. El a inițiat proceduri civile împotriva G.T. cu privire la defăimare, care s-au finalizat la 19 decembrie 2001 cu o hotărîre finală a Curții de Apel adoptată în favoarea sa. Instanța a considerat declarația ca fiind defăimătoare și l-a obligat pe G.T. să o retragă și să plătească reclamantului prejudiciu moral în valoare de 122 euro (EUR).

6. Reclamantul a obținut un titlului executoriu și, la 1 martie 2002, a solicitat executarea hotărîrii, în conformitate cu procedura prevăzută de Codul de procedură civilă (a se vedea paragraful 10 de mai jos). Totuși, în

mai 2002, un executor judecătoresc a refuzat să execute hotărîrea invocînd faptul că debitorul nu avea domiciliul în Comrat (orașul principal din Găgăuzia). Nu pare a fi că executarea a fost formal încetată printr-o decizie judecătorească, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă (a se vedea paragraful 10 de mai jos).

7. Între timp, debitorului G.T. i-a expirat mandatul de Guvernator al Găgăuziei și, în februarie 2001, a fost ales deputat în Parlamentul Republicii Moldova pe listele Partidului Comunist – actualmente partidul de guvernămînt. În 2002 dl G.T. a fost reales drept Guvernator al Găgăuziei, la fel în calitatea de reprezentant al Partidului Comunist și totodată desemnat în funcția de membru din oficiu al Guvernului Republicii Moldova. El a ocupat funcțiile menționate pînă în 2006 și, respectiv 2007, și a avut birouri de serviciu în edificiile Guvernului la Chișinău și la Comrat.

8. Potrivit reclamantului, el s-a plîns de mai multe ori la autoritățile competente despre neexecutarea hotărîrii definitive pronunțate în favoarea lui, dar inutil. El a expediat Curții o copie a scrisorii din 24 ianuarie 2005 pe care a adresat-o Ministerului Justiției. Ministerul Justiției a expediat scrisoarea respectivă Oficiului de Executare a Deciziilor Judiciare, dar nu a urmat nici o acțiune. Corespondența ulterioară a avut loc în 2008, dar la fel fără nici un folos.

9. Hotărîrea definitivă din 19 decembrie 2001 nu a fost executată pînă în prezent.

II. DREPT INTERN PERTINENT

10. Prevederile relevante ale vechiului Cod de procedură civilă, în vigoare pînă la 12 iunie 2003, privind executarea, sînt următoarele:

Articolul 338. Eliberarea titlului executor

Titlul executor se eliberează de către instanță creditorului-urmăritor, după ce hotărîrea a rămas definitivă ...

Articolul 343. Prezentarea documentului de executare silită spre executare

Executorul judecătoresc începe executarea hotărîrilor la cererea [unei din părți a procesului]...

Articolul 367. Examinarea chestiunilor privind suspendarea sau încetarea executării și restituirea documentului de executare silită către creditorul-urmăritor

Chestiunile privind suspendarea executării, încetarea executării ... se examinează de judecătorul ... Împotriva încheierii judecătorului asupra suspendării executării, încetării executării ... se poate face recurs.

11. Prevederile relevante din Codul de executare sînt următoarele:

Articolul 149. Executarea hotărîrilor privind efectuarea de către debitor a unor acte obligatorii

(4) Dacă hotărîrea prin care debitorul este obligat să îndeplinească anumite acte ce pot fi săvîrșite numai de el nu se execută, procesul-verbal se remite [de către executor] șefului oficiului de executare pentru aplicarea sancțiunii pecuniare, iar debitorului i se stabilește un nou termen pentru executarea hotărîrii.. Amenda aplicată persoanelor fizice variază între

2,000 și 4,000 lei moldovenești. Achitarea amenzii nu îl scutește pe debitor de executarea hotărîrii.

(5) Dacă debitorul încalcă repetat termenele stabilite pentru executarea hotărîrii, șeful oficiului de executare aplică din nou măsurile prevăzute în alin.(4) al prezentului articol.

12. Prevederile relevante din Codul penal sînt următoarele:

Articolul 320. Neexecutarea intenționată a hotărîrii instanței de judecată

(1) Neexecutarea intenționată, precum și eschivarea de la îndeplinire, a hotărîrii instanței de judecată se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă 6,000 lei moldovenești sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

ÎN DREPT

13. Reclamantul s-a plîns despre faptul că prin neexecutarea hotărîrii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa, acestuia i-au fost încălcate drepturile prevăzute de articolul 6 § 1 și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în măsura în care este relevant, prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 prevede următoarele:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. SOLICITAREA GUVERNULUI DE A SCOATE CEREREA DE PE ROL CONFORM ARTICOLULUI 37 AL CONVENȚIEI

14. La 17 septembrie 2008 Guvernul a înaintat o declarație unilaterală similară cu cea din cauza *Tahsin Acar contra Turciei* ((obiecții preliminare) [GC], nr. 26307/95, CEDO 2003-VI) și a informat Curtea că este gata să accepte existența încălcării drepturilor reclamantului prevăzute de articolul 6 § 1 și de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Guvernul a atras atenția Curții la faptul că în procedurile interne debitorul avea calitatea de persoană fizică și hotărîrea nu a fost posibil să fie executată datorită insuccesului autorităților de a-i stabili locul de aflare. Guvernul a propus reclamantului achitarea sumei de 1 500 EUR în calitate de prejudiciu moral, costuri și cheltuieli și a pledat că această sumă va constitui o satisfacție

suficientă și justă în prezenta cauză. Guvernul s-a bazat pe cauza *Grivneac contra Moldovei* (nr. 35994/03, 9 octombrie 2007) în care o sumă similară a fost acordată reclamantului ca rezultat al constatării unei încălcări din pricina neexecutării unei hotărâri definitive. Guvernul a solicitat Curții să scoată cererea de pe rol în conformitate cu articolul 37 al Convenției.

15. Reclamantul nu a fost de acord cu propunerea Guvernului și a pledat că susținerile Guvernului privind insuccesul autorităților de a găsi debitorul erau neveridice și abuzive. Potrivit reclamantului neexecutarea hotărârii definitive adoptate în favoarea sa s-a datorat influenței politice a debitorului și a imixtiunii puterii politice a acestuia în sfera justiției.

16. Curtea recurge la principiile stabilite în jurisprudența sa (a se vedea, de exemplu, *Melnic contra Moldovei*, nr. 6923/03, §§ 20-31, 14 noiembrie 2006) vizînd examinarea declarațiilor unilaterale. În special s-a constatat că “va depinde de circumstanțele particulare dacă declarația unilaterală oferă o suficiente temeuri pentru a considera că respectarea drepturilor omului prevăzute în Convenție nu cere Curții continuarea examinării cazului (articolul 37§ 1 *in fine*)”.

17. În ce privește oportunitatea scoaterii prezentei cereri de pe rol în baza declarației unilaterale formulate de Guvern, Curtea observă că Guvernul a recunoscut încălcarea articolelor 6 și 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și s-a oferit de a ai plăti reclamantului prejudiciu moral în mărime de 1,500 EURO. Curtea consideră că scopul principal al procesului civil privind defăimarea inițiat de reclamant împotriva lui G.T. a fost de a restabili reputația lezată și achitarea prejudiciului moral de către ultimul a fost subsidiară și a rezultat din constatările instanței asupra caracterului defăimător al declarației contestate. În aceste circumstanțe prezenta cauză este diferită de cazul *Grivneac* (citată mai sus), la care s-a referit Guvernul, unde banii au fost nucleul litigiului.

18. Curtea reiterează principiul stabilit în cauza *Fostul Rege al Greciei și alții contra Greciei* ([GC] (satisfacție echitabilă), nr. 25701/94, § 72, 28 noiembrie 2002) potrivit căruia o hotărîre, în care se constată o încălcare, impune statului reclamat o obligație legală de a pune capăt încălcării și de a repara consecințele, astfel încît să restabilească, cît este posibil, situația existentă pînă la violare. Același principiu a fost reiterat ulterior în cazul-pilot pentru Moldova privind neexecutarea hotărîrilor definitive (a se vedea *Prodan contra Moldovei*, nr. 49806/99, § 70, CEDO 2004-III (extrase)). Curtea este de opinia că acest principiu este, de asemenea, aplicabil în cauze, cum este și prezentul caz, unde un Guvern caută să obțină o decizie privind scoaterea cererii de pe rol prin intermediul unei declarații unilaterale.

19. În lumina acestor circumstanțe ale cauzei, Curtea nu este convinsă că reparația propusă de Guvern ar “a pune capăt încălcării și de a repara consecințele, astfel încît să restabilească, cît este posibil, situația existentă pînă la violare”. În special, Curtea notează că Guvernul, recunoscînd că a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, a reiterat că nu s-a putut stabili locul de aflare a debitorului G.T.,

declarație pe care Curtea nu este gata s-o accepte din motivele stabilite mai jos în paragraful 26. Prin urmare Curtea consideră că respectarea drepturilor omului prevăzute în Convenție și Protocoalele sale impune continuarea examinării cazului (a se vedea, pentru comparație, *Akman contra Turciei* (scoaterea de pe rol), nr. 37453/97, §§ 23-24, CEDO 2001-VI).

20. Astfel, Curtea respinge solicitarea Guvernului de a scoate cererea de pe rol conform articolului 37 al Convenției și va proceda în continuare la examinarea admisibilității ei și fondul cauzei.

II. ADMISIBILITATEA CAZULUI

A. Plîngerile potrivit articolelor 17 și 34 ale Convenției

21. În observațiile sale asupra admisibilității și fondului cauzei, reclamantul a susținut că Guvernul a prezentat Curții informație incorectă cu privire la imposibilitatea de a constata locul de aflare a debitorului G.T. și a afirmat că un asemenea comportament din partea Guvernului a condus la încălcarea articolelor 17 și 34 ale Convenției. Guvernul nu a comentat aceste reclamații.

22. În contextul tuturor materialelor pe care le posedă, și în măsura în care aspectele reclamate sînt în limitele competenței sale, Curtea consideră că acestea nu relevă posibila încălcare a drepturilor și libertăților stabilite în Convenție. Prin urmare această parte a cererii este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 din Convenție și urmează a fi respinsă potrivit articolului 35 § 4.

B. Restul plîngerilor

23. Curtea consideră că restul plîngerilor ridică întrebări de fapt și de drept care sînt suficient de serioase încît aprecierea lor depinde de examinarea fondului, și alte temeuri pentru declararea acestora ca inadmisibile nu s-au stabilit. Prin urmare Curtea declară aceste plîngeri admisibile. În conformitate cu propria decizie de aplicare a articolul 29 § 3 din Convenție (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea se va pronunța nemijlocit asupra fondului acestor plîngeri.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE ȘI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 AL CONVENȚIE

24. Reclamantul s-a plîns că drepturile sale garantate prin Articolele sus-menționate au fost încălcate în rezultatul neexecutării hotărîrii judecătorești definitive adoptate în favoarea sa. El a susținut că afirmația Guvernului privind insuccesul autorităților de a localiza debitorul este incorectă deoarece ultimul era o persoană publică care a ocupat importante funcții în administrația de stat în timpul ultimului deceniu.

25. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că neexecutarea s-a datorat omisiunii reclamantului de a asista autoritățile în găsirea debitorului G.T. De asemenea, Guvernul a menționat că hotărîrea nu a fost posibil să fie executată deoarece instituțiile de executare nu l-au putut găsi pe debitor.

26. Curtea a constatat încălcări ale articolului 6 § 1 din Convenție și ale articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție în numeroase cauze privind întârzierile în executarea hotărîrilor definitive (a se vedea, printre altele, *Prodan contra Moldovei*, citată mai sus, și *Lupacescu și Alții contra Moldovei*, nr. 3417/02, 5994/02, 28365/02, 5742/03, 8693/03, 31976/03, 13681/03 și 32759/03, 21 martie 2006). În cazul de față, Curtea notează că reclamantul s-a conformat cerințelor Codului de procedură civilă (a se vedea paragraful 6 de mai sus) prin obținerea unui titlu executoriu, solicitînd executorului judecătoresc executarea. Pe de altă parte, Curții nu i-a fost prezentată vreo probă că autoritățile de executare au întreprins careva pași pentru a executa hotărîrea. Curtea nu este convinsă de argumentul Guvernului precum că debitorul G.T., care în perioada de neexecutare a fost deputat în Parlament, Guvernator al Găgăuziei și membru din oficiu al Guvernului Republicii Moldova, nu a putut să fie localizat de instituțiile de executare. Din aceste motive, Curtea constată că neexecutarea hotărîrîri din 12 iunie 2001 constituie o încălcare a articolului 6 § 1 și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

27. Articolul 41 din Convenție prevede:

“ Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

28. Reclamantul a solicitat 10 462 EUR în calitate de prejudiciu material și moral.

29. Guvernul nu a comentat pretenția respectivă a reclamantului.

30. Curtea consideră că reclamantului trebuie să-i fi fost cauzată o anumită gravitate de stres și frustrare ca rezultat al încălcărilor constatate mai sus. Hotărînd pe principii echitabile, Curtea acordă reclamantului 2 500 EUR pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

31. De asemenea, reclamantul a solicitat 1 600 EUR în calitate de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții.

32. Guvernul nu a comentat pretenția respectivă a reclamantului.

33. Curtea acordă 800 EUR pentru costuri și cheltuieli.

C. Penalități

34. Curtea consideră oportun ca penalitatea de întârziere să fie calculată în rata limită a dobânzii Băncii Centrale Europene, căreia urmează să i se adune trei procente.

DIN ACESTE CONSIDERENTE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Respinge* cererea Guvernului de radiere a cererii de pe rol;
2. *Declară* inadmisibile plîngerile reclamantului conform articolelor 17 și 34 din Convenție, iar restul cererii ca fiind admisibilă;
3. *Susține* că a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție;
4. *Susține* că a avut loc o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

5. *Susține*

(a) că statul reclamat trebuie să achite reclamantului, în decurs de trei luni de la data la care hotărîrea va deveni definitivă potrivit articolului 44 § 2 din Convenție, 2 500 EUR (două mii cinci sute euro), cu titlu de prejudiciu moral, și 800 EUR (opt sute euro), cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută, sumele care urmează să fie convertite în valuta națională a statului reclamat, la rata de schimb valutară aplicabilă la data executării;

(b) că din momentul expirării celor trei luni sus menționate pînă la data executării trebuie să fie achitată o rată simplă a dobânzii la sumele de mai sus, egală cu rata limită de împrumut a Băncii Centrale Europene pentru perioada de întârziere, plus trei procente;

6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului de satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 24 februarie 2009, potrivit articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte